

Số: 169/BC- SYT

Thái Bình, ngày 08 tháng 12 năm 2017

BÁO CÁO
Kết quả thực hiện chỉ tiêu điều trị Methadone

Kính gửi: Cục phòng chống HIV/AIDS - Bộ Y tế

Thực hiện công văn số 934/AIDS-CT ngày 17/11/2017 của Cục phòng chống HIV/AIDS – Bộ Y tế về việc đánh giá tình hình thực hiện Quyết định số 1008/QĐ-TTg ngày 20/6/2014 của Thủ tướng Chính phủ; Sở Y tế Thái Bình báo cáo cụ thể như sau:

I. Đánh giá tình hình, kết quả triển khai thực hiện chỉ tiêu

1. Công tác chỉ đạo, điều hành và cơ chế phối hợp giữa các ngành trong việc triển khai thực hiện chỉ tiêu được giao

Chương trình điều trị Methadone tiếp tục khẳng định hiệu quả và những đóng góp không nhỏ cho công tác phòng, chống HIV/AIDS và các bệnh lây truyền qua đường máu, đồng thời góp phần vào ổn định tình hình an ninh trật tự trên địa bàn;

9 cơ sở điều trị Methadone và 7 điểm cấp phát thuốc tại 8 huyện/thành phố và Trung tâm phòng chống HIV/AIDS đã duy trì tốt hoạt động của cơ sở điều trị theo hướng dẫn tại quyết định số 3140/QĐ – BYT của Bộ Y tế;

Sở Y tế, Trung tâm phòng chống HIV/AIDS thường xuyên phối hợp với các chuyên gia của Trung ương, Dự án Quốc tế trong việc nâng cao năng lực cho cán bộ làm việc tại các cơ sở điều trị Methadone trong toàn tỉnh;

Mở rộng phạm vi bao phủ của chương trình thông qua việc triển khai các điểm cấp phát thuốc tại các trạm y tế xã phường. Hiện tại mỗi huyện đều có thêm 01 điểm cấp phát thuốc Methadone với vai trò như là vệ tinh của các cơ sở điều trị trên địa bàn nhằm tạo điều kiện thuận lợi để các bệnh nhân vùng sâu vùng xa tiếp cận chương trình điều trị và duy trì việc điều trị tốt hơn;

Ngoài ra trung tâm phòng chống HIV/AIDS cũng đã tích cực tham mưu cho Sở Y tế, Ủy ban nhân dân tỉnh xây dựng cơ chế phối hợp với các ban ngành đoàn thể, chính quyền địa phương trong công tác truyền thông, nâng cao nhận thức về chương trình điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng Methadone cho các đối tượng nghiện ma túy và người dân trên địa bàn tỉnh.

2. Công tác truyền thông, tuyên truyền về điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc Methadone về chỉ tiêu được giao

Trong thời gian qua, công tác truyền thông, tuyên truyền về chương trình điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc Methadone luôn được các cấp, các ngành, các đơn vị, địa phương ở Thái Bình quan tâm triển khai với nhiều phương pháp, hình thức sáng tạo và phong phú;

Việc tuyên truyền về điều trị Methadone được thực hiện thường xuyên, liên tục trên các phương tiện thông tin đại chúng như trên Đài Phát thanh truyền hình tỉnh, huyện và hệ thống loa truyền thanh xã, phường, thị trấn và hệ thống báo chí của tỉnh và của TW thường trú tại tỉnh;

Bên cạnh đó, việc tuyên truyền lồng ghép vào các hội nghị, cuộc họp cũng được các cơ quan, đơn vị quan tâm triển khai và thu được nhiều kết quả tốt;

Hàng năm Trung tâm phòng chống HIV/AIDS tổ chức in ấn hàng trăm nghìn tờ rơi với nhiều nội dung và hình ảnh thiết thực, hấp dẫn về chương trình điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng Methadone chuyển đến các trung tâm y tế huyện/thành phố để tiến hành cấp phát cho người dân và các đối tượng nghiện ma túy;

Ngành Y tế đã phối hợp với các ban ngành đoàn thể, tổ chức hội thực hiện lồng ghép các hoạt động tuyên truyền chương trình điều trị Methadone trong các buổi truyền thông về phòng chống HIV/AIDS;

Trung tâm phòng chống HIV/AIDS cũng thường xuyên tiến hành các buổi truyền thông lưu động về chương trình điều trị Methadone tới các địa phương vùng sâu vùng xa của tỉnh được đông đảo người dân quan tâm hưởng ứng;

Cung với sự vào cuộc của các cơ quan, ban ngành, địa phương thì Thái Bình còn có sự tham gia tích cực, có hiệu quả các đội ngũ đồng đảng viên, nhân viên tiếp cận cộng đồng, thành viên các Câu lạc bộ trong việc tiếp cận, tuyên truyền và vận động người nghiện ma túy tham gia điều trị Methadone.

3. Đầu tư nguồn lực về cơ sở vật chất, trang thiết bị, nhân lực và kinh phí để thực hiện chỉ tiêu được giao

Tất cả các cơ sở điều trị, các điểm cấp phát thuốc đều được xây dựng và bố trí khang trang sạch đẹp, phù hợp và thuận lợi cho việc đón tiếp, điều trị cho bệnh nhân theo quy định; nguồn kinh phí này được ngân sách tỉnh hỗ trợ trung bình khoảng 500 triệu đồng/cơ sở điều trị;

Đội ngũ nhân lực kiêm nhiệm, hợp đồng lao động đều được đào tạo về chương trình điều trị Methadone, có chuyên môn nghiệp vụ vững vàng và được bố trí vị trí việc làm phù hợp. Hoạt động điều trị của các cơ sở đáp ứng nhu cầu

phục vụ người bệnh tất cả các ngày trong năm và luôn sẵn sàng nhân sự bổ xung thay thế khi cần thiết.

4. Kiểm tra, đôn đốc việc triển khai thực hiện chỉ tiêu được giao

Hàng quý, hàng năm Ban chỉ đạo tỉnh, Sở Y tế và Trung tâm phòng chống HIV, các địa phương, đơn vị đều triển khai các hoạt động sơ kết, tổng kết chương trình điều trị Methadone với các cơ sở điều trị, các ban ngành đoàn thể nhằm đánh giá kết quả thực hiện các mục tiêu, chỉ tiêu của chương trình điều trị, những khó khăn thuận lợi đồng thời đưa ra các phương hướng, nội dung hoạt động của giai đoạn tiếp theo;

Trung tâm phòng chống HIV/AIDS với vai trò đầu mối của chương trình Methadone tại tỉnh định kì tiến hành các hoạt động kiểm tra, giám sát hỗ trợ kỹ thuật cho các cơ sở điều trị Methadone trong toàn tỉnh; tổ chức các hội nghị giao ban với các cơ sở điều trị nhằm nắm bắt kịp thời các khó khăn vướng mắc cũng như các đề xuất của các cơ sở điều trị trong quá trình triển khai thực hiện các chỉ tiêu của chương trình điều trị.

5. Kết quả và đánh giá tình hình thực hiện chỉ tiêu được giao

a) Kết quả thực hiện chỉ tiêu được giao

TT	Tình hình điều trị	Số bệnh nhân đến 31/10/2017	Ước đạt đến 31/12/2017	Tỷ lệ % so với chỉ tiêu giao tại QĐ 1008/QĐ-TTg
1	Chương trình Methadone	1.329	1.400	44,30%

b) Đánh giá tình hình thực hiện chỉ tiêu được giao

- Tình hình thực hiện chỉ tiêu được giao đến ngày 31/10/2017

Đến ngày 31/10/2017 tổng số bệnh nhân đang tham gia chương trình điều trị là 1329 bệnh nhân chỉ đạt 44,3% chỉ tiêu số bệnh nhân chính phủ giao cho Thái Bình.

- Khả năng thực hiện chỉ tiêu được giao đến ngày 31/12/2017

Tỷ lệ thu dung bệnh nhân tại các cơ sở điều trị còn thấp, số lượng bệnh nhân tham gia chương trình điều trị tăng trong thời gian gần đây tuy nhiên số lượng tăng không đáng kể. Dự kiến đến 31/12/2017 rất khó hoàn thành chỉ tiêu số lượng bệnh nhân tham gia điều trị được giao.

- Đánh giá, phân tích những điểm tồn tại, hạn chế và nguyên nhân (chủ quan, khách quan) liên quan đến việc hoàn thành chỉ tiêu được giao

Chỉ tiêu 3.000 bệnh nhân điều trị Methadone giao cho tỉnh quá cao so với thực tế tình hình nghiện ma túy của tỉnh và mặt bằng chung cả nước;

Tỷ lệ bệnh nhân bỏ trị không lý do còn nhiều, việc tuân thủ điều trị chưa được thực hiện tốt, nguyên nhân do bệnh nhân tham gia điều trị hầu hết có trình độ nhận thức kém, tư tưởng nóng vội trong điều trị, chưa hiểu rõ về quá trình điều trị;

Nhiều bệnh nhân tự nguyện xin ra khỏi chương trình sau khi tham gia điều trị trên 1 năm do đó lượng bệnh nhân điều trị bị giảm đáng kể;

Số lượng người nghiện ma túy thực tế trên địa bàn thấp hơn số dự đoán, ảnh hưởng đến khả năng thu dung bệnh nhân theo kế hoạch;

Khoảng cách từ nhà của một số bệnh nhân đến cơ sở điều trị còn xa, việc đi lại khó khăn gây ra tư tưởng chán nản không muốn tham gia điều trị hoặc bỏ trị sớm;

Một số bệnh nhân do hoàn cảnh của bản thân và gia đình không có tiền nộp phí điều trị cho cơ sở theo quy định;

Những bệnh nhân tiếp tục sử dụng ma túy nhiều lần sau khi tham gia chương trình điều trị, bệnh nhân vi phạm quy chế của cơ sở điều trị hoặc vi phạm pháp luật được các cơ sở điều trị đưa ra khỏi chương trình.

- Phân tích các thuận lợi, khó khăn và kiến nghị, đề xuất để hoàn thành chỉ tiêu được giao:

* Thuận lợi:

Chương trình Methadone luôn nhận được sự quan tâm chỉ đạo kịp thời của UBND tỉnh, Sở Y tế, sự đồng thuận của các Sở, ban ngành, các tổ chức xã hội và đặc biệt là sự tham gia tích cực của người nghiện ma túy và gia đình họ;

Các đơn vị Y tế được giao tổ chức cơ sở điều trị đã triển khai, duy trì các hoạt động theo đúng hướng dẫn của Bộ Y tế, không có tai biến chuyên môn;

Sở Y tế đã giao Trung tâm phòng chống HIV/AIDS thực hiện tốt vai trò đầu mối trong quản lý điều hành công tác điều trị methadone; ban hành nhiều văn bản hướng dẫn, chỉ đạo cụ thể về quy trình chuyên môn nghiệp vụ, qua đó các huyện, thành phố tránh được sự lúng túng, vướng mắc khi triển khai.

* Khó khăn :

Để chương trình điều trị Methadone thực sự đạt hiệu quả cao cần kết hợp đồng thời nhiều chương trình hỗ trợ như dạy nghề, định hướng nghề nghiệp, tạo việc làm, các chương trình hỗ trợ về tâm lý, hòa nhập cộng đồng. Trong khi đó, Thái Bình hiện chưa có bất kỳ chương trình hỗ trợ kết hợp nào dành cho người người nghiện ma túy nói chung và người đang điều trị Methadone nói riêng;

Sự vào cuộc của các ngành, các địa phương chưa mang lại hiệu quả. Nhiều nơi và nhiều lúc chỉ có các cán bộ y tế đơn độc tham gia thực hiện chương trình, trong khi đây là vấn đề xã hội quan trọng cần sự vào cuộc quyết liệt của các ngành, các cấp, các địa phương.

Trên thị trường xuất hiện nhiều loại ma túy tổng hợp khác nhau đặc biệt là các loại ma túy dạng Amphetamine (ATS) gây ảnh hưởng lớn đến hiệu quả chương trình điều trị Methadone. Những dạng ma túy tổng hợp này nhắm đến những người nghiện ma túy trẻ tuổi, sành điệu, trong khi y học hiện nay chưa có thuốc điều trị và điều trị thay thế đặc hiệu các loại ma túy tổng hợp này.

6. Đánh giá hiệu quả của chương trình điều trị methadone:

6.1. Hiệu quả về mặt y tế, gồm:

(i) Tình hình tiếp tục sử dụng heroin và các chất gây nghiện khác trong số bệnh nhân tham gia điều trị Methadone;

Theo báo cáo của các cơ sở điều trị trên địa bàn tỉnh, tỷ lệ bệnh nhân tiếp tục sử dụng ma túy trong quá trình điều trị là tương đối thấp, số bệnh nhân sử dụng ma túy sau tháng thứ 3 là 34,8%, sau khi điều trị tháng thứ 5 chỉ còn 5,5%;

(ii) Hành vi nguy cơ cao lây nhiễm HIV (tiêm chích ma túy, quan hệ tình dục không an toàn);

Đa số các bệnh nhân tham gia điều trị nhận thức đầy đủ và có biện pháp phòng tránh các hành vi nguy cơ cao lây nhiễm HIV như là dùng chung dụng cụ tiêm chích hay quan hệ tình dục không an toàn.

(iii) Tình hình nhiễm HIV trong số bệnh nhân tham gia điều trị Methadone;

Khảo sát trước điều trị, số lượng bệnh nhân nhiễm HIV chiếm tỉ lệ nhỏ dưới 5% tổng số bệnh nhân tham gia chương trình; đặc biệt không phát hiện bệnh nhân nhiễm mới sau khi tham gia chương trình.

(iv) Sức khỏe và chất lượng cuộc sống của bệnh nhân sau khi tham gia điều trị Methadone.

Theo nghiên cứu của Sở Y tế Thái Bình trên 1234 bệnh nhân tham gia điều trị kết quả cho thấy số bệnh nhân có sự cải thiện về sức khỏe, tăng cân so với trước khi tham gia điều trị là 87,9%, hầu hết các bệnh nhân có sự cải thiện rõ rệt về chất lượng cuộc sống.

6.2. Hiệu quả về an ninh, trật tự.

Số bệnh nhân trước khi tham gia điều trị có hành vi vi phạm pháp luật chiếm khoảng 75%, sau khi tham gia điều trị thì tỷ lệ bệnh nhân không gây mâu thuẫn, mất trật tự an ninh tại địa phương lên đến 94%. Đặc biệt tỉ lệ bệnh nhân

có cải thiện về các mối quan hệ với hàng xóm và những người xung quanh lên đến 65,2%. Những con số này cho thấy hiệu quả to lớn về công tác an ninh trật tự mà chương trình đem lại.

6.3. Hiệu quả về kinh tế.

Trước điều trị số tiền trung bình người nghiện sử dụng để mua ma túy là khoảng 600.000 VNĐ/ngày, đặc biệt có những bệnh nhân dùng đến 5.000.000 VNĐ/ngày. Khi tham gia chương trình Methadone chi phí chỉ là 10.000 VNĐ/ngày. Không những vậy, khi cải thiện về sức khỏe người bệnh có thể làm việc tạo ra kinh tế cho bản thân và gia đình.

6.4. Các hiệu quả khác (nếu có).

Số bệnh nhân có việc làm từ mức 25,6% trước khi điều trị tăng lên mức 58,3% sau 5 tháng tham gia chương trình Methadone. Ngoài ra hiệu quả của Methadone cũng đã thể hiện trên nhiều khía cạnh không những với cá nhân tham gia mà còn tác động trên bình diện toàn xã hội.

II. Phương hướng triển khai thực hiện chỉ tiêu năm 2018-2020

1. Khả năng thực hiện chỉ tiêu năm 2018-2020

Bảng ước tính số lượng bệnh nhân tham gia chương trình Methadone:

TT	Khả năng thực hiện chỉ tiêu	Năm 2018	Năm 2019	Năm 2020
1	Chương trình điều trị Methadone	2.000	2.200	2.500

2. Nhu cầu thuốc thực hiện chỉ tiêu năm 2018-2020

Bảng ước tính nhu cầu Methadone của Thái Bình giai đoạn 2018-2020

TT	Nhu cầu thuốc thực hiện chỉ tiêu	Năm 2018		Năm 2019		Năm 2020	
		Trung ương	Địa phương	Trung ương	Địa phương	Trung ương	Địa phương
1	Thuốc Methadone	7.000 lít		8.000 lít		9.000 lít	

3. Giải pháp thực hiện và kế hoạch trọng tâm để hoàn thành chỉ tiêu

- Giải pháp thực hiện chỉ tiêu

Tăng cường sự vào cuộc của các ban ngành, đoàn thể, của các cấp chính quyền từ tỉnh đến cơ sở. Triển khai cơ chế phối hợp trong công tác truyền thông

nâng cao nhận thức về chương trình điều trị Methadone cho người dân và các đối tượng nghiện ma túy giữa các cơ quan, đơn vị với ngành y tế;

Đẩy mạnh công tác truyền thông về chương trình điều trị Methadone tại cộng đồng, trọng tâm là nhóm đối tượng nghiện ma túy và gia đình của họ;

Đề nghị các cơ sở điều trị tuân thủ hướng dẫn điều trị thay thế nghiện chất dạng thuốc phiện bằng Methadone theo quyết định 3140/QĐ-BYT ngày 30/8/2010 của Bộ Y tế; Trung tâm phòng chống HIV/AIDS với vai trò đầu mối đảm bảo công tác kiểm tra giám sát các hoạt động của các cơ sở điều trị trên địa bàn tỉnh;

Tổ chức rà soát, kiện toàn nhân lực và các điều kiện khác của cơ sở Methadone; Tăng cường huy động nguồn lực hỗ trợ để nâng cấp cơ sở vật chất và bổ sung nhân lực cho các cơ sở điều trị Methadone;

Duy trì hoạt động trao đổi thông tin, liên hệ giữa cơ sở điều trị và gia đình bệnh nhân nhằm nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác điều trị từ sự hỗ trợ của người nhà bệnh nhân.

- Kế hoạch trọng tâm để hoàn thành chỉ tiêu

Đẩy mạnh các hoạt động tuyên thông bằng nhiều hình thức thiết thực, phong phú kết hợp với tổ chức các buổi truyền thông về chương trình điều trị Methadone tại cộng đồng, trọng tâm là nhóm nghiện ma túy và gia đình của họ; ngoài ra tiến hành triển khai các hoạt động truyền thông lưu động kết hợp với phát tài liệu truyền thông tại các địa phương vùng sâu vùng xa của các huyện;

Sở Y tế triển khai hoạt động giao ban định kỳ giữa các cơ sở điều trị và giữa các cơ sở điều trị với các ban ngành đoàn thể và chính quyền địa phương nhằm nâng cao sự kết nối của chương trình điều trị;

Trung tâm phòng chống HIV/AIDS phối hợp với các tổ chức quốc tế thành lập các nhóm hỗ trợ kỹ thuật thường xuyên tiến hành tổ chức các hoạt động giám sát, hỗ trợ kỹ thuật nâng cao năng lực cho các cơ sở điều trị Methadone trên địa bàn tỉnh;

Các cơ sở điều trị đảm bảo chất lượng chuyên môn, chất lượng điều trị;

Hàng quý triển khai hoạt động gặp gỡ bệnh nhân và người nhà của họ, nắm bắt tâm tư nguyện vọng kịp thời tháo gỡ các vướng mắc gặp phải trong quá trình điều trị để bệnh nhân điều trị ổn định, hiệu quả.

- Kiến nghị, đề xuất liên quan để hoàn thành chỉ tiêu

Đề nghị Các cơ quan Trung ương, Bộ Y tế, Cục phòng chống HIV/AIDS xem xét, điều chỉnh tiêu chí bệnh nhân tham gia chương trình điều trị Methadone cho tỉnh Thái Bình phù hợp với tình hình thực tế của tỉnh;

Đề nghị Cục phòng chống HIV/AIDS – Bộ Y tế, các dự án quốc tế tiếp tục hỗ trợ Thái Bình về thuốc Methadone, đồng thời tiếp tục duy trì các hoạt động đào tạo, hỗ trợ kỹ thuật cho các cơ sở điều trị Methadone trên địa bàn tỉnh;

Đề nghị Ủy ban nhân dân tỉnh, các cơ quan, ban ngành liên quan hỗ trợ kinh phí bù đắp lượng thiếu hụt từ nguồn thu phí dịch vụ từ bệnh nhân và kinh phí mua sắm các trang thiết bị, nâng cấp cơ sở vật chất nhằm phục vụ các hoạt động của các cơ sở điều trị Methadone;

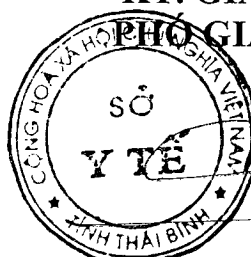
Đề nghị các cấp, các ngành, các địa phương, đơn vị phối hợp với ngành y tế và các cơ sở điều trị tích cực truyền thông nâng cao nhận thức của người dân, người nghiện ma túy về chương trình Methadone;

Đề nghị các cơ sở điều trị Methadone nâng cao chất lượng chuyên môn, chất lượng hoạt động chăm sóc, điều trị bệnh nhân và đẩy mạnh thu dung bệnh nhân nghiện ma túy ngoài cộng đồng vào điều trị.

Nơi nhận:

- Như trên;
- VP UBND tỉnh;
- GD, PGD Sở Y tế;
- UBND huyện, TP;
- TTPC HIV/AIDS;
- Lưu: VT, NVY.

KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC

Phan Thanh Hải